

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING
FREDERIKS GATE 2 - OSLO 1

ØK-registrering
1968

Gårds/bruks- navn	STEIN
Gårdsnr./Bruksnr.	188/1
Kommune	HOLE
Fylke	BUSKERUD
Sogn	Hole
Prestegjeld	Hole
Eier/Bruker Adr.	Jan Fredrik Hornemann Stein Bruk 3500 Hønefoss

I * GRAVHAUG

ØK: CK 049-5-1 STEIN

Reg. v/S. Teige, R. Jørstad, 08.07.1968

Nr. R1. Flyfoto F.67.481.G18

Terrengets art. Åkerholme. Jordsmonn: leirjord. Utsikt mot
Utsikt. Steinsletta i N og V, i Ø mot Steinsfjorden.

Lokalitetsnavn. Halvdanshaugen.

Orientering. Ca 320 m NNV for våningshuset på gården.

Beskrivelse. Steinblandet rundhaug, klart markert så nær som
i NØ. I haugens N-lige del stort krater, i bunnen
ca 7 m, på toppen ca 17 m, dybde ca 2 m.
Krateret går ut til kanten av haugen i NØ, hvor
haugen er svært utjevnet, og går i ett med terrenget
omkring. Umulig å se om det finnes fotgrøft, da
haugen er overgrodd med kratt og trær.
D ca 58 m, h ca 4 m.

Litteratur. NF 136 f. Ab 1876 s 154 etter innb 1810 til
Oldsagskommissionen, Kbh. Sml også J. Vibe:
Buskeruds Amt s 203. NF 759.
A.W. Brøgger: Borrefunnet og ynglingeættens graver.
Kristiania 1916.

II KIRKERUIN - RESTAURERT

ØK: CK 049-5-1
STEIN

Reg. v/S. Teige og R. Jørstad 08.07.1968

Nr R2 Flyfoto F 67 481 G18

Terrengets art. Toppen av N-S-gående høydedrag. Parkanlegg med Utsikt. gressplen og gamle løvtrær.

Orientering. 80 m SSØ for våningshuset på gården.

Beskrivelse. Kirken er orientert Ø-V, grunnflate 9 x 18 m. S-veggen best bevart, her et buevindu. Ruinen er restaurert. I muren ved bruket finnes en god del stein, nok fra kapellruinen. Utgravd ved Gerhard Fisher i siste halvdel av 1920-årene. Det fremkom bl.a. en myntskatt fra 1000-tallet.

Litteratur. J. Vibe: Buskerud Amt s. 202-203.
Innb. ved G. Fisher i Riksantikvarens arkiv.
K. Skaare: Coins and Coinage in Viking-Age Norway. 1976. s 137.

III SUNNHETSKILDE - GJENFYLT

ØK: CK 049-5-1
STEIN

Reg. v/R. Jørstad, 09.07.1968

Nr R3 Flyfoto F 67 481 G18

Terrengets art. Flat åkerslette med leirholdig kalkjord. Utsikt Utsikt. i Ø og SØ mot Steinsfjorden.

Lokalitetsnavn. Gjøgraputten.

Orientering. 520 m NV for våningshuset på gården, ca 250 m VNV for Halvdanshaugen F 67 481 G18 R1.

Beskrivelse. Oppkomme med svovelholdig vann, delvis gjenfylt. Sees nå som en sump, ca 45 x 15 m. Svovellukten er tydelig merkbar. Til dette oppkomme knytter det seg følgende sagn: Gygra på Gyrihaugen skulle

bygge bro over Steinsfjorden. Hellig Olav skulle bygge kirken på Stein. De to veddet om hvem som skulle bli først ferdig. Gygra tok steinen til broen rundt Gyrihaugen, derfor er det tomt for løsstein rundt denne. Hun kastet steinene ned i fjorden, og broen nærmet seg sin fullførelse, men da ringte klokkene i Steinskirken; for den var ferdig. Gygra ble da så rasende at hun kastet de to største steinene hun fant mot kirken; men de kom for langt og havnet på Mo isteden. Da ble Gygra helt utav seg av raseri, rev av seg høyre lårben og slynget den mot kirken; men heller ikke denne gangen traff hun. Benet falt ned på et jorde nord for gården, og på stedet ble det et oppkomme. "Gjøgraputten".

Litteratur.

J. Vibe: Buskerud Amt s 203.

Tillegg 1985.

Etterkontroll ved Gunnar Liestøl 08.11.1984.
Det var da dyrket mark på stedet.